

Ординець О. В. Нові знахідки *Elmerina caryae* (Schwein.) D.A. Reid в Україні / Ординець О. В. // Біологія: від молекули до біосфери : Мат-ли V Міжнар. наук. конф. молодих науковців (Харків, 22-25 листопада 2010 р.) / Мін-во освіти і науки України, Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. — Харків : «Оперативна поліграфія», 2010. — С. 386—387.

НОВІ ЗНАХІДКИ *ELMERINA CARYAE* (SCHWEIN.) D.A. REID В УКРАЇНІ

Ординець О.В.

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна,
пл. Свободи, 4, м. Харків, 61077, Україна,
e-mail: ordynets@mail.ru

Рід *Elmerina* Bres. (Auriculariales J. Schröt, Agaricomycetes Doweld) характеризується доволі нетиповою для грибів відділу Basidiomycota R.T. Moore комбінацією морфологічних ознак: пороїдним гіменофором та гетерофрагмобазидіями (Núñez, 1998). Наразі в світі відомо 5 видів цього роду, більшість з яких поширені виключно у тропічних широтах Земної кулі. Лише вид *Elmerina caryae* (Schwein.) D.A. Reid є космополітом (Núñez, 1998). Він є єдиним представником роду *Elmerina*, що трапляється на території Європи. За даними Л. Рівардена та Р.Л. Гілбертсона, вид *E. caryae* вважається рідкісним у Європі (Ryvarden, Gilbertson, 1994).

На території України *E. caryae* дотепер був відомий лише за знахідками чеського міколога А. Пілата 1930-х рр. з територій, що тепер віднесені до Свидовецького та Мармароського масивів Карпатського біосферного заповідника (Закарпатська обл.; мікофлористичний регіон України – Карпатські Ліси) (Pilát, 1940).

Протягом 2007-2010 рр. нами було виявлено нові місцезнаходження *E. caryae* на території України. Вид було зареєстровано на території Угольсько-Широколужанського масиву Карпатського біосферного заповідника (Закарпатська обл.), а також Національного природного парку «Святі гори» (Донецька обл.). Згідно із мікофлористичним районуванням України, знахідки зроблено, відповідно, у Карпатських Лісах та Старобільському злаково-лучному Степу. Зібрані зразки у кількості 16 шт. інсеровано до гербарію кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна CWU (Мус). Для перевірки коректності визначення гербарний матеріал з України було зіставлено зі зразками *E. caryae* із Московської області Росії CWU (Мус) 3729 та 3730. Вірність ідентифікації останніх підтверджено к.б.н. В.Ф. Малишевою (Ботанічний інститут ім. В.Л. Комарова РАН, Санкт-Петербург).

Для виду *E. caryae* описано два внутрішньовидові таксони: *E. caryae* f. *caryae* (Schwein.) D.A. Reid та *E. caryae* f. *macropora* (Komarova) D.A. Reid. Першій формі, за даними літератури, притаманні доволі дрібні пори у кількості 3–6/мм із зазвичай цілісними стінками, натомість другій формі – пори більшого розміру – (0,8-) 1–4/мм із більш-менш розщепленими стінками (Wojewoda, 1977).

Серед наших зразків *E. caryae* є ті, що чітко відповідають критеріям *E. caryae* f. *caryae* (CWU (Мус) 4152-4154, 4159, 4160, 4163, 4165) або *E. caryae* f. *macropora* (CWU (Мус) 4155, 4156, 4162). Крім того, було виявлено зразки, які мають ознаки водночас двох форм: із порами, щільність яких сильно варіює та частково підпадає під діагнози обох форм (CWU (Мус) 4158, 4161) або із дрібними, однак сильно (CWU (Мус) 4164) або помірно (CWU (Мус) 4166, 4177) розщепленими порами. Вищезгаданий зразок CWU (Мус) 3729 з Московської області Росії також має ознаки обох форм, а саме великі пори із нерозщепленими стінками. Виходячи із одержаних нами даних можна констатувати, що варіювання макроскопічних

ознак базидіюм у *E. caryae* не вкладається у межі двох описаних форм та потребує подальших досліджень.

Роботу виконано під керівництвом к.б.н. О.Ю. Акулова.

Summary. The records of *Elmerina caryae* (Schwein.) D.A. Reid (Auriculariales, Basidiomycota) from two Ukrainian mycofloristic regions – Carpathian Forests and Starobilsk gramineous-meadow Steppe – are reported. It is shown that basidiomata morphological variability of *E. caryae* specimens studied by us extends beyond the limits of two intraspecific taxa described for the species, viz. *E. caryae* f. *caryae* (Schwein.) D.A. Reid, and *E. caryae* f. *macropora* (Komarova) D.A. Reid.